

Miljødirektoratet

Høringsinnspill til Klimakur 2030

Vi viser til e-post om høring av Klimakur 2030, datert 6. februar 2020.

Klimakur 2030 dokumenterer på en klar måte at skogbruket og trebasert industri spiller en viktig rolle i arbeidet med å nå de nasjonale klimamålene. Vi vil særlig trekke frem følgende kulepunkter:

- Skogen bidrar for klimaet gjennom binding og lagring av karbon, og gjennom å redusere utslipp ved å erstatte fossilbaserte produkter med produkter laget av biomasse. Det er knapt mulig å nå målene i norsk klimapolitikk uten å satse på økt skogproduksjon og økt bruk av biomasse.
- Økt bruk av biomasse er et av de tiltakene som gir størst klimagevinst både i transportsektoren, industrien og i andre sektorer.
- Optimal bruk av ressursen er nødvendig, der den beste kvaliteten tømmer går til byggematerialer og høyverdige produkter med lang levetid, mens massevirke, rester, avfall og sidestrømmer utnyttes i annen industri og til energiformål.
- Tiltak for å øke skogproduksjonen og dermed opptaket av CO₂ er blant de aller mest kostnadseffektive klimatiltakene. De vil også bidra til økt produksjon av kvalitetsvirke som kan brukes i produkter med lang levetid og høy klimanytte.
- Skogen vokser sakte, og de fleste tiltakene vil først gi betydning for opptaket på lang sikt. Det er derfor viktig å implementere tiltakene raskt, for å sikre at skogens potensiale som karbonsluk og produsent av biomasse blir utnyttet optimalt.
- Klimaendringene vil medføre økt risiko for skader på skogen. En satsing på tiltak som sikrer en stabil, frisk og robust skog, som ungskogpleie og råtebekjempelse, er spesielt viktig.
- Karbonnegative tiltak som fjerner CO₂ fra atmosfæren er avgjørende for å nå de globale klimamålene. Her har Norge mulighet til å bidra gjennom skogplanting på nye arealer, innblanding av biokull i jord og bioenergi med karbonfangst og -lagring. Selv om karbonnegative tiltak foreløpig ikke gir utslag i det nasjonale utslippsregnskapet, er det viktig å komme i gang med disse tiltakene raskt.

Norges Skogeierforbund mener at dette innebærer at en satsing på skogbruket må bli en viktig del av svaret på hvordan de nasjonale målene skal nås. Dette gjelder både tiltak for å øke produksjonen, uttaket og bruken av biomasse fra norske skoger.

Bruk av biomasse kan redusere utslipp i ikke-kvotepliktig sektor

Klimakur 2030 har utredet 60 ulike tiltak som kan bidra til å redusere utslippene i ikke-kvotepliktig sektor med minst 50 prosent innen 2030. Mange av disse tiltakene baseres på konvertering av fossil energi til bio-alternativer. De innebærer økt bruk av biodrivstoff, ulike konverteringstiltak i industrien, og konverteringstiltak innen energiforsyning og oppvarming. De aller fleste av disse tiltakene må baseres på biomasse fra skogen. Samlet sett kan tiltakene redusere utslippene i perioden frem mot 2030 med 7,2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, som tilsvarer 18 prosent av det totale potensialet som er utredet.

Bruk av biomasse spiller en sentral rolle i arbeidet med å nå klimamålene, både globalt og nasjonalt. Selv om biomasse teknisk sett skal kunne erstatte alle fossilbaserte produkter, er biomasse en begrenset ressurs. Optimal utnyttelse av ressursen er derfor viktig, noe som også er trukket frem i Klimakur 2030. I Klimakur 2030 legges det opp til at svært mange av tiltakene som innebærer bruk av biomasse skal baseres på rester og avfall fra skogproduksjon. Dersom alle disse tiltakene skal iverksettes, vil det ikke være nok slikt virke tilgjengelig. Skogeierforbundet mener at biomasse fra skogen fortrinnsvis bør brukes til langlevde og høyverdige produkter, mens massevirke, rester, avfall og sidestrømmer bør kunne utnyttes i annen industri og til energiformål. Mye norsk massevirke eksporteres i dag ut av landet. Dette er virke som ved innenlands foredling og bruk kan bidra til å nå norske utslippsforpliktelser. Det er likevel viktig å understreke at norsk tømmer og trevirke er del av et internasjonalt marked, hvor det er betalingsvilligheten som avgjør virkesstrømmene. Innenlands videreforedling av virke som eksporteres i dag avhenger av at norsk industri kan tilby konkurransedyktige priser på tømmeret.

Mulighet for økt opptak i skogsektoren

Klimakur 2030 har også utredet tiltak for økt opptak og reduserte utslipp i skog- og arealbrukssektoren. Skogen vokser sakte, og de fleste tiltakene vil først gi betydning for opptaket på lang sikt. Skogen produserer imidlertid produkter som kan brukes til å redusere utslipp i andre sektorer. Det pekes derfor på viktigheten av å implementere tiltakene raskest mulig, slik at man kan benytte seg av skogens klimapotensiale, både som karbonsluk og som produsent av fornybar biomasse som kan brukes til produkter som erstatter fossilt råstoff. Tiltakene er i tillegg svært kostnadseffektive og befinner seg i nedre del av den laveste kostnadskategorien (500 kr/tonn CO₂-ekvivalenter). Skogeierforbundet mener det vil være klokt med en storsatsing på skogbrukstiltak, da dette vil være sentralt for å nå både norske og globale klimamål, samtidig som det gir lave kostnader og store muligheter for fremtidig verdiskaping i Norge.

Mange av skogbrukstiltakene vurdert i Klimakur 2030 er i bruk i dag, men har mulighet for oppskalering. Det eksisterer allerede gode virkemidler for skogbruket, blant annet gjennom skogfond og ulike tilskuddsordninger. Videreføring og styrking av disse virkemidlene vil være nødvendig for å utløse økt aktivitet. Videre er det behov for å gi mer informasjon til skogeiere om fordelene og effektene av et aktivt skogbruk, for å stimulere til aktivitet gjennom hele omløpet.

Lønnsomheten i skogbruket er følsom for transportavstander. Tilgang på god infrastruktur i form av skogsbilveier, offentlige veier, bruer og tømmerterminaler er viktig for at skogbrukstiltakene skal gjennomføres, og er i seg selv viktige klimatiltak da de reduserer utslipp knyttet til transport.

Klimaløsninger på tvers av sektorer og landegrensener

Mandatet bak Klimakur 2030 var å utrede nasjonale utslippsreduksjoner i ikke-kvotepliktig sektor. En slik tilnærming til å løse klimautfordringen medfører imidlertid at viktige klimatiltak blir oversett, fordi de ikke gir utslag i det norske klimagassregnskapet. Mange utslipp knyttet til norsk forbruk er ikke synlig i vårt regnskap, fordi produktene ikke produseres i Norge. Et eksempel på dette, er bruk av kraftfôr i norsk landbruk, som kan medføre utslipp i andre land. Ved en omlegging til produksjon av kraftfôr med protein basert på norsk råstoff, kan vi spare disse utslippene. Dette vil gi betydelig effekt på klimaet, men vil ikke gi utslag i Norges klimagassregnskap. All den tid klimautfordringene er et globalt problem, blir det for snevert å kun skulle fokusere på de norske utslippsforpliktelsene.

Videre går man glipp av viktige tiltak knyttet til bruk av tre som klimavennlig byggemateriale i bygg, fordi produksjonen av dette ikke er en del av ikke-kvotepliktig sektor. Bruk av tre i bygg er vist å gi betydelige utslippsreduksjoner i byggsektoren. Selv om økt bruk av tre i bygg ikke vil gi store utslag i utslippsregnskapet, er det er tiltak som vil gi betydelig klimaeffekt gjennom å redusere etterspørselen etter mer utslippsintensive byggematerialer. Skogeierforbundet oppfordrer derfor til å se nærmere på virkemidler som kan øke bruken av tre i bygg, for eksempel gjennom offentlige anskaffelser og krav om klimavennlige byggematerialer i byggeforskrifter.

Bokføringsregler i LULUCF-sektoren

Felles oppfyllelse av klimamålet for 2030 med EU, betyr at Norge må følge bokføringsreglene i EUs klimarammeverk. I skog- og arealbrukssektoren (LULUCF) er det en egen forpliktelse om netto null utslipp. Selv om sektoren reelt sett har et opptak tilsvarende omtrent halvparten av de årlige klimagassutslippene nasjonalt, innebærer bokføringsreglene at Norge kan komme til å måtte rapportere et utslipp fra skog- og arealbrukssektoren. Dette skyldes at det avskoges betydelige arealer hvert år grunnet utbygginger og endret arealbruk, samtidig som det forventes et utslipp fra jordbruksarealene.

Bokføringsreglene for forvaltet skog, der opptaket sammenliknes med en referansebane basert på historisk skogbehandlingspraksis, innebærer samtidig at en ikke kan regne med å få bokført et opptak fra skog til tross for et reelt sett stort opptak. Med den norske referansebanen og kompensasjonsordningen vil det være grunnlag for å øke den gjennomsnittlige årlige avvirkningen fra 13 mill. m³ (2019) til drøyt 16 mill. m³ i avtaleperioden, uten å få bokført et utslipp fra forvaltet skog. Avvirkningen vil imidlertid måtte være betydelig lavere enn dette dersom Norge skal bokføre et opptak i sektoren.

Regjeringen har vært tydelige på at bokføringsreglene ikke skal være til hinder for en aktiv skog- og klimapolitikk der det legges stor vekt på å utnytte skogens muligheter til levere biomasse innenfor bærekraftige rammer. Dette innebærer at en må forvente et

utslipp fra LULUCF-sektoren totalt sett. For å kunne oppfylle forpliktelsene i LULUCF-sektoren må derfor Norge enten kjøpe LULUCF-kvoter eller øke forpliktelsen i ikke-kvotepliktig sektor.

Konverteringstiltak fra fossil energi til bio-alternativer

Klimakur 2030 peker på at det er mulig å kutte halvparten av de ikke-kvotepliktige utslippene innen 2030. Hele 43,6 millioner tonn CO₂-ekv. i årlige utslipp kan kuttes.

Over 1/4 av disse kuttene skal tas innen transportsektoren. Selv med en utstrakt elektrifiseringsstrategi vil det i 2030 være behov for betydelige mengder flytende drivstoff for å dekke opp transportsektoren inkludert flytrafikk og langdistanse skipstrafikk. I tillegg kommer behov i jord- og skogbruk og anleggssektoren. Totalt forbruk av flytende biodrivstoff i 2030 er forventet å øke med ca. 100 mill. liter til totalt ca 600 mill. liter, tilsvarende 5,5 TWh. Biodrivstoff og biobrensler gir betydelige utslippsreduksjoner forutsatt at det er produsert bærekraftig, og ikke forårsaker negative indirekte effekter lokalt og globalt.

I Klimakur 2030 er det lagt til grunn at økt bruk av biodrivstoff kun skjer med avansert flytende biodrivstoff og biogass. Skogeierforbundet støtter en fortsatt overgang fra konvensjonelt biodrivstoff til avansert biodrivstoff og forutsetter at skogsavfall, sidestrømmer fra trebasert industri og massevirke må kunne brukes som råstoff. Det er også viktig at produksjonen av biodrivstoff i stor grad skjer nasjonalt med korte transportavstander, særlig på råvaresiden. Det er avgjørende for norsk økonomi at økte klimakrav gir grunnlag for økt verdiskaping i norsk industri.

I Klimakur 2030 er innblandingskravet i 2030 økt til 40 prosent for veitransporten. Skogeierforbundet understreker at dette må kunne økes ytterligere dersom det er tilstrekkelig tilgang på avansert biodrivstoff i markedet.

Anleggsdiesel brukes av ikke-veigående maskiner og omfatter blant annet jord-, skogbruk- og anleggssektoren. Det har blitt utredet en innblanding av 10 prosent bærekraftig avansert flytende biodrivstoff i anleggsdieselen. Det gir et forbruk i 2030 på 58 mill. liter, forutsatt at 70 prosent av nye maskiner og kjøretøy er elektriske i 2030. Muligheten for elektrifisering er i dag begrenset for maskiner som brukes over store geografiske områder. Dette gjelder i særlig grad for skogbruket. De nærmeste årene er det sannsynlig at bruk av hybridløsninger vil være mer aktuelt i denne sektoren. Et eventuelt innblandingskrav bør derfor kombineres med økonomiske stimuli for å ta i bruk slik teknologi. Det er også viktig at tiltakene hensyntar næringenes kostnadsfølsomhet, slik det er beskrevet i tabell A 14 i utredningen.

I industrien, kan bruk av trevirke erstatte fossil energi i form av blant annet kull i smelteverksindustrien og olje og gass i asfaltproduksjon. I tillegg kan bruk av biobrensler brukes til å erstatte energiforsyning basert på fossil energi, både i industrien, i fjernvarmeanlegg og på byggeplasser. Bruk av biobrensler kan i disse tilfellene brukes i stedet for elektrisitet.

Tiltak og virkemidler tilknyttet fangst og lagring av biogent CO₂

FNs klimapanelers scenarier viser at karbonnegative tiltak (tiltak som på lang sikt fjerner biogent CO₂ fra atmosfæren) vil være avgjørende for å nå 1,5-gradersmålet. Likevel er ikke slike tiltak en del av det norske utslippsregnskapet, grunnet mangel på retningslinjer for hvordan de skal regnes med. Økt karbonlagring gjennom innblanding av biokull i jord er et eksempel på dette. FNs klimapanel har pekt på bruk av biokull i jord som et viktig karbonnegativt tiltak, med stort potensiale globalt.

I Klimakur 2030 er det vurdert at biokull i jord har et utslippsreduksjonspotensiale på 0,83 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i perioden 2021-2030. Mangel på verdikjede for biokull er pekt på som en viktig barriere for å innføre tiltaket. Det skjer mye på dette området i Norge nå, og flere aktører er i ferd med å bygge ut produksjonsanlegg for biokull med ulik anvendelse. Det er imidlertid ingen økonomisk stimuli for bønder som ønsker å bruke biokull i jord, og i Klimakur 2030 omtales en støtteordning basert på kvoteprisen for CO₂ som et mulig virkemiddel for å gjennomføre tiltaket. Skogeierforbundet støtter dette.

Selv om innblanding av biokull i jord foreløpig ikke bokføres i regnskapet, jobber FNs klimapanel med å endre på dette, og forhåpentligvis vil det ikke ta lang tid før dette kan bokføres. I mellomtiden kan det økte opptaket føres i skyggeregnskapet til klimaavtalen mellom jordbruket og Staten. For å utnytte potensialet for økt opptak, anbefaler Skogeierforbundet at det gjennom LUF-midlene settes av 5 millioner kroner til en pilotordning hvor man tester ut innblanding av karbon i jord.

I Klimakur 2030 pekes det også på at flere anlegg med utslipp av biogent CO₂ kan være aktuell for karbonfangst og -lagring. Dette gjelder både eksisterende avfallsanlegg og treforedlingsfabrikker, samt fremtidige anlegg for produksjon av biodrivstoff. På samme måte som for biokull, telles ikke dette med i klimagassregnskapet etter dagens regelverk. Det er imidlertid et betydelig utslippsreduksjonspotensiale knyttet til eventuelle bioCCS-anlegg i Norge.

Tiltak i skog- og arealbrukssektoren

Det er utredet 14 ulike skjøtselstiltak for økt opptak i skog, fordelt over hele omløpet. Klimaendringene vil medføre økt risiko for skader på skogen, og det er derfor viktig at man gjennom skogbehandlingen legger til rette for en robust og stabil skog. Skogeierforbundet mener det er positivt at Klimakur 2030 trekker frem tiltak som kan bidra til dette, blant annet ungskogpleie, råtebekjempelse og andre risikobegrensende tiltak.

Videre er det positivt at det legges vekt på tiltak som bidrar til å produsere kvalitetsvirke, da slikt virke kan brukes til langsiktig karbonlagring i treprodukter, samt utslippsreduksjoner i byggesektoren gjennom å erstatte andre energiintensive byggematerialer.

I følge Klimakur 2030, er det kun gjødsling av skog og optimalt hogsttidspunkt som kan bidra til økt opptak i skog på kort sikt. På lang sikt er imidlertid potensialet stort. Dessverre har man ikke kvantifisert utslippsreduksjonspotensialet for de enkelte tiltakene mer detaljert, noe som er uheldig med tanke på viktigheten av å iverksette tiltakene raskt.

Klimakur 2030 peker på at tiltakene som innebærer et mer intensivt drevet skogbruk potensielt kan gi konflikter mellom klima- og naturmangfoldhensyn og at det kan være behov for miljøkriterier for tiltak på arealer som er mindre intensivt drevet i dag. Videre pekes det på at det kan være hensiktsmessig å fokusere på å iverksette de tiltakene som har positiv klima- og næringseffekt, samtidig som de gir akseptable effekter for naturmangfold og andre miljøverdier, først.

Skogeierforbundet vil minne om at de fleste av de utredede tiltakene er utbredt i større eller mindre grad i dag, og har vært det i lang tid. Tiltakene har imidlertid potensiale for oppskalering. Betydelige skogarealer i Norge utnyttes ikke i dag, og hogsten kan økes innenfor bærekraftige rammer. Tiltakene utredet i Klimakur 2030 må gjennomføres innenfor rammene definert av Skogbruksloven, forskriften om et bærekraftig skogbruk, Naturmangfoldloven og skogsertifiseringsordningene. Dette regelverket sikrer at det blir foretatt nødvendige avveininger mellom ulike hensyn før tiltakene gjennomføres.

Kommentarer til de enkelte skogbrukstiltakene kommer senere i dette innspillet.

Virkemidler for skogbrukstiltak

De mest sentrale virkemidlene i skogbruket i dag er bruk av tilskuddsmidler og skogfond med skattefordel. Selv om et aktivt skogbruk er økonomisk lønnsomt på lang sikt, er bruk av tilskudd ofte nødvendig for å gjøre samfunnsøkonomiske tiltak privatøkonomisk interessante. Investeringshorisonten i skogbruket lang, og det er få skjøtselsinvesteringer skogeieren tar som han/hun selv vil ta ut gevinsten av. Å videreføre og styrke tilskuddsordningene vil være helt sentralt for å stimulere til økt aktivitet hos skogeierne gjennom hele omløpet.

Tilskudd er et virkemiddel som er effektivt for å stimulere til aktivitet for alle tiltak, og det er viktig med tydelig informasjon rundt fordeling og prioritering av midler. Hva gjelder NMSK-midlene, vedtar de ulike kommunene i stor grad selv kriteriene for fordeling av tilskudd. Ulike tilskuddssatser og prioritering gjør det komplisert å kommunisere ordningen til skogeierne. Det gjør det også krevende for skogbruksaktørene å gjennomføre en felles strategi for økt aktivitet på tvers av kommunegrenser. Bedre samordning og tydeligere informasjon rundt tilskuddssatser er viktig for å øke aktivitetsnivået. For rene klimatiltak i skogbruket, oppfordres det til en nasjonal ordning med faste tilskuddssatser.

Skogfond med skattefordel er også et sentralt virkemiddel i skogbruket. Som Klimakur 2030 påpeker, ble tiltak for 420 millioner kroner finansiert med skogfond i 2018. I rapporten pekes det også på at det er mulig å heve grensen for minste avsetning til skogfond, gjøre skattefordelen større og utvide ordningen til å omfatte flere tiltak. De to siste tiltakene vil opplagt stimulere til valg av økt sats og økte investeringer. Vi stiller oss derimot tvilende til effekten av en heving av minstesatsen. Skogeierforbundet vil påpeke at den viktigste utfordringen er å få skogeierne til å velge en sats som er optimal med tanke på hvilke investeringer som planlegges på deres eiendom. Behovene for avsetning til skogfond vil derfor variere sterkt fra hogst til hogst. Økt bevissthet rundt dette både hos skogeierne og hos deres veiledere (spesielt skogbrukslederne) vil være avgjørende. Kravene etter den siste revisjonen av Norsk PEFC Skogstandard forutsetter at behovene for foryngelsestiltak skal vurderes ved planlegging av hogsten. Samtidig skal skogeieren ta stilling til hvor mye som bør avsettes til skogfond. Dette gir i

utgangspunktet gode muligheter for å kunne treffe et riktig valg av sats når hogsten planlegges. I tillegg til behov for generelt økt kunnskap om skogfond, er det derfor behov for mer brukervennlige digitale verktøy som gjør det enklere for skogeierne og skogbruksledere å vurdere hva som er den riktige satsen når hogsten planlegges.

Kunnskap rundt ulike skogsbruksstiltak hos skogeiere er avgjørende for aktivitetsnivået. Skogfondssystemet har en god oversikt over alle skogeierne i Norge. Gjennom digital kommunikasjon, bør denne plattformen benyttes mer aktivt til å formidle informasjon om nytten av ulike skogbrukstiltak, tilskuddsordninger med mer.

I Klimakur 2030 nevnes det at det er behov for mer forskning rundt enkelte skogbrukstiltak for å øke kunnskap om effekter på klima og miljø. Skogeierforbundet vil i denne sammenheng understreke behovet for langsiktig, grunnleggende produksjonsforskning. Skogbruket har gjennomgått store endringer de siste 40-50 årene, både med tanke på driftsform, klima og rammebetingelser. Mye av dagens kunnskap rundt vekst og produksjon av tømmer er basert på gamle produksjonstabeller, som ikke lenger er representative for produktiviteten og klimaet i de norske skogene. For å få et riktig bilde av vekst, produksjon og binding av karbon i de norske skogene er det derfor viktig å satse på produksjonsforskning i tiden fremover og sikre finansiering til dette.

Norge har også et svært begrenset kunnskapsgrunnlag hva gjelder karbonbinding og -lagring i skogsjord. Dagens rapportering av karboninnhold i jord er basert på en finsk modell som ikke er verifisert for norsk forhold. I Klimakur 2030 tas det til orde for å etablere statistisk representative feltmålinger av jord gjennom Landsskogtakseringen. Skogeierforbundet støtter dette.

Effektivisering av næringens transport

Lønnsomheten i skogbruket er følsom for transportavstander, og skognæringen er en svært transportintensiv næring. Tilgang på god infrastruktur i form av skogsbilveier, offentlige veier, bruer og tømmerterminaler er viktig for at skogbrukstiltakene skal gjennomføres.

Optimal veibygging er også et tiltak med direkte effekt på klimaet, da dette kan føre til lavere utslipp fra terrengransport og færre turer for tømmervogntogene. Samtidig fører skogsbilveier til større valgmuligheter hva gjelder ulike skjøtselformer og økte muligheter for uttak av virke. Nybygging og opprusting av veinettet er også et viktig klimatilpasningstiltak, da klimaendringene vil medføre kraftigere nedbør og mer ustabil vinterføre. Uten et fungerende helårsveinett, vil det bli krevende å drive skogbruk i et klima i endring. Prioritering av tilskuddsmidler til skogsbilveibygging og -opprusting, samt utbedring av flaskehalsen på det offentlig veinett, er derfor sentrale virkemidler for å utløse svært mange skogbrukstiltak, samtidig som skogsbilveier i seg selv er et viktig klima- og klimatilpasningstiltak.

Effektivisering av transport har stor effekt både på lønnsomhet i skogbruket og på klimaet, og er noe næringen jobber med kontinuerlig. I tillegg til konvertering fra fossil energi til biodrivstoff, er det potensial for å redusere utslipp gjennom økt bruk av

jernbane, elektrifisering av jernbane og bruk av tømmervogntog med flere aksler og større lass. Elektrifisering gjelder først og fremst Solørbanen og Rørosbanen sør.

De siste årene har jernbanen fått økt betydning for transport av tømmer og flis, og volumet som transporteres på jernbane er mer enn fordoblet i løpet av 10 år. Som følge av jernbanens økte betydning, gjennomførte skognæringen en større analyse av næringens transporter inn mot NTP 2018-2029. På bakgrunn av denne analysen, konkluderte Jernbaneverket den gang med at dagens terminalstruktur ikke er tilpasset dagens industristruktur og virkestrømmer. Problemet er at for mye av transporten går på vei parallelt med jernbanen der den kunne gått på tog. Med nye tømmerterminaler og økt kapasitet på sporet i Innlandet, er det beregnet at gjennomsnittlig transportavstand for massevirke fra skog til terminal kan reduseres fra 55 til 44 km. Det utgjør 20 prosent, og vil kunne medføre betydelige utslippskutt.

Tømmertransporten på vei foregår på vogntog med 7 aksler og 60 tonn totalvekt. I våre naboland har man kommet langt med innfasing av 8- og 9-akslede tømmervogntog, og denne prosessen er også i gang i Norge. Resultater fra Sverige tilsier at dette kan gi en reduksjon i utslipp opp til 10-15 prosent. Et forsiktig estimat er at innfasing av 8- og 9-akslede tømmervogntog vil redusere utslippene med minimum 6-10 prosent, og dette gjelder tømmertransporten i hele landet.

Kommentarer til de enkelte skogbrukstiltakene

Skogplanteforedling

Skogplanteforedling er et svært klima- og kostnadseffektivt tiltak, som bidrar til økt vekst, kvalitet og klimatilpasning hos skogplanter. I dag benyttes foredlet plantemateriale med 10-15 prosent høyere volum i de fleste granplantingene. I fremtiden vil det trolig være mulig å få tak i foredlet plantemateriale med opptil 25 prosent foredlingsgevinst for gran. For furu er det i dag kun Trøndelag og Hedmark som har tilgang på foredlet plantemateriale, og dette må importeres fra Sverige. For øvrige treslag er foredlingsaktiviteten minimal. For å øke tilgangen på foredlet plantemateriale av flere treslag, vil det være avgjørende med økt satsing på arbeidet med skogplanteforedling i Norge. Dette innebærer økte bevilgninger til skogplanteforedlingen. Arbeidet med skogplanteforedling er langsiktig, og det er derfor avgjørende med stabilitet i finansieringen av arbeidet.

Riktig treslagsvalg og plantetetthet

Skogfond med skattefordel og bruk av tilskudd er viktige virkemidler for å stimulere til planting etter hogst. Etableringen av et nytt bestand er avgjørende for hvor høy klimanytte bestandet kan gi gjennom et omløp. Planting er derfor et av de tiltakene det er viktig å prioritere tilskuddsmidler til.

Både Skogbruksloven og Forskrift om berekraftig skogbruk stiller krav om tilfredsstillende foryngelse etter hogst. Siden foryngelsen legger grunnlaget for skogbrukets eksistens, anser vi dette som en viktig oppgave for skognæringen. Derfor er tilfredsstillende foryngelse også et krav i skogsertifiseringsordningene.

Riktig treslagsvalg har stor betydning for hvor godt man utnytter markas produksjonsevne. Dette har igjen stor betydning for karbonbinding og produksjon av kvalitetstømmer med høy klimanytte. Skogeierforbundet anbefaler å velge treslag ut i fra hva som gir mulighet for størst produksjon på arealet, basert på resultater fra forskningen. Normalt har likevel skogeier stor frihet i valg treslag.

I tillegg til tilskuddsmidler til planting, ble det etablert tilskudd til tettere planting i 2016. Dette innebærer at det kan gis 80 prosent tilskudd til kostnaden ved å plante inntil 50 planter per dekar utover et fastsatt bonitetsavhengig innslagspunkt. I Klimakur 2030 har NIBIO estimert effekten av tettere planting og oppfyllelse av foryngelsesplikten ved planting, mot dagens praksis. Scenarioene viser betydelige forskjeller i CO₂-opptak på lang sikt. Dersom alt granareal som hogges plantes med gran, og det plantes 35 ekstra planter per dekar, vil skogen i 2100 binde omtrent 2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter per år mer enn hva den vil med dagens praksis.

Tilskuddsordningen knyttet til tettere planting er imidlertid bare benyttet på 53 prosent av plantearealet i dag. Noe av årsaken bak dette kan være at tiltaket medfører en merkostnad som skogeier ikke ser merinntektene av før langt inn i fremtiden, da man kanskje etter få år vil redusere plantetallet igjen gjennom ungskogpleie. I Klimakur foreslås det også å øke tilskuddssatsen, senke innslagspunktet og øke intervallet for tilskuddsberettigede planter. Skogeierforbundet er enige i at dette vil virke positivt, men det kan være en fare for at dette blir vel komplisert å forholde seg til for skogeierne. Forenkling av tilskuddssystemet, med tydelig informasjon om klimanytten ved tettere planting, vil trolig føre til at flere skogeiere velger å benytte seg av ordningen.

I Klimakur 2030 pekes det også på mulighetene for å gjøre endringer i de juridiske virkemidlene. Helt generelt mener vi at det er viktig at foryngelsesplikten er nedfelt i lovverket. Dette er ikke minst viktig i veiledningssammenheng. Den kan også være verdifull i tilfeller der skogeier totalt har neglisjert denne plikten. Vi vil imidlertid understreke at det er gjennom positive virkemidler som skogfond, tilskudd, veiledning, kompetanseoppbygging og entydige signaler fra myndighetene om betydningen av disse tiltakene, en kan øke den totale aktiviteten på nasjonalt nivå. Vi vil også være tydelige på at myndighetene ikke kan bruke juridiske virkemidler for å kreve at skogeier skal gjennomføre investeringer som ikke er privatøkonomisk lønnsomme, selv om klimagevinsten gjør dem ønskelige. Da må det brukes økonomiske virkemidler for å skape samsvar mellom privatøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Markberedning og grøfterensk

Både markberedning og grøfterensk er tiltak som medfører økt omdanning og utslipp av klimagasser fra jorda, men tiltakene bidrar samtidig til å øke produksjonen og opptaket i levende biomasse og gir med dette et meropptak. Det er imidlertid behov for mer kunnskap for å si noe om hvor stor klimanytten er.

Begge tiltakene benyttes på deler av hogstarealet i dag, men har potensiale for oppskalering. Både skogfond med skattefordel og NMSK-tilskuddsordningen kan benyttes til begge tiltakene. Styrking av de økonomiske virkemidlene er trolig nødvendig for å øke bruken av tiltakene. For markberedning foreslås det at tilskuddet bør

kombineres med kriterier for hvor og hvordan det bør markberedes for å optimalisere klimaeffekten og redusere negative effekter for naturmangfold og miljøverdier. Skogeierforbundet vil minne om at det allerede er krav om dette gjennom sertifiseringsordningene, og at det derfor ikke er nødvendig med egne føringer om dette gjennom tilskuddsordningen.

Planting av skog på nye arealer

Som nevnt i Klimakur 2030, blir planting av skog på nye arealer trukket fram av FNs klimapanel som et av de viktigste tiltakene for å møte klimautfordringene vi står ovenfor. Tiltaket ble utredet allerede i 2013, som en del av oppfølgingen av klimaforliket. I utredningen ble det vurdert hvilke arealer som kunne egne seg for planting etter en avveining mellom hensynet til klima, naturmangfold og andre miljøverdier og næring. Som følge av dette ble tiltaket testet i en pilotfase, som ble evaluert i en ny rapport i 2019. Både rapporten fra 2013 og 2019 vurderer planting av skog på nye arealer som et effektivt klimatiltak, som kan gjennomføres med begrensede effekter med hensyn til miljø, og med positiv næringsnytte. Tiltaket er med andre ord grundig utprøvd og vurdert. På tross av konklusjonen fra pilotprosjektet, har myndighetene enda ikke satset på skogplanting på nye arealer som klimatiltak.

FNs klimapanelens scenarier for å nå 1,5-gradersmålet viser at det globale skogarealet må økes med inntil 12 millioner km² innen 2050. Dette er arealer på størrelse med USA og Mexico til sammen. I Norge har NIBIO beregnet at 9,6 millioner dekar kan egne seg for skogplanting, hvorav omtrent 3,1 millioner dekar kan tilplantes med begrensede effekter på miljø. Dette viser at vi har et betydelig potensiale til å kunne gjennomføre dette tiltaket på en forsvarlig måte, og Skogeierforbundet mener at Norge bør ta sin del av ansvaret.

Skogeierforbundet oppfordrer myndighetene til å følge erfaringene som ble gjort i pilotfasen, og anbefalingene som gis i sluttrapporten ved gjennomføring av tiltaket. Norges ambisjonsnivå bør som et minimum være å øke produksjonsskogarealet med 50.000 dekar årlig fra dagens nivå, over en periode på 20 år. Årlig vil dette utgjøre en økning på 0,6 promille i det produktive skogarealet.

Det er nå 10 år siden Klimakur 2020 ble lansert, og 8 år siden skogplanting og klimaskog ble en del av norsk klimapolitikk. Tiltaket ble utredet i 2013, utprøvd i 2015-2018 og konkludert med å være et godt klimatiltak i 2019. Tiden er nå inne for å iverksette tiltaket, noe Klimakur 2030 også understreker. Norges Skogceierforbund mener at det må settes av minst 30 mill. kr. for å komme i gang med en satsing på skogplanting i 2021, med et mål om en opptrapping av bevilgningen for å realisere de store mulighetene som ligger i tiltaket.

Ungskogpleie

Ungskogpleie er et av de viktigste skjøtselstiltakene i skogen. Selv om tiltaket i seg selv reduserer volumproduksjonen i en kort periode, bidrar tiltaket til å sikre høy volum- og kvalitetsproduksjon på lang sikt, samtidig som det bidrar til å gjøre skogen robust mot skader fra vind og snø. Ungskogpleie er på denne måten både et klimatiltak og et

klimateilpasningstiltak, og Skogeierforbundet mener det er bra at det er satt fokus på dette i Klimakur 2030.

NIBIO har gjort beregninger som viser et stort etterslep på ungskogpleie. Mangel på kunnskap om tiltakets effekt hos skogeiere og lite fokus på tiltaket generelt kan være årsaken bak dette. Beregningene gjort i Klimakur 2030 viser imidlertid at tiltaket vil gi betydelig effekt på opptaket i skog mot slutten av omløpet. I tillegg vil tiltaket kunne bidra til utslippsreduksjoner i andre sektorer gjennom tilgang på mer kvalitetsvirke som kan brukes i langvarige treprodukter. Økt informasjon om omfang og både klimatisk og økonomisk effekt av tiltaket kan bidra til økt aktivitet

I Klimakur 2030 diskuteres flere mulige virkemidler for å øke ungskogpleienivået. Blant annet foreslås det utvikling av verktøy for å identifisere arealer med ungskogpleiebehov slik at informasjon om tiltaket kan rettes mot de aktuelle skogeierne. Flere aktører i skogbruket har de siste årene satt økt fokus på ungskogpleie som et viktig skjøtselstiltak, og gjort det til et viktig satsingsområde. Bruk av digitale verktøy kan være nyttige for å støtte opp under dette arbeidet, men Skogeierforbundet vil understreke at dette bør skje i næringens egen regi.

Både skogfond med skattefordel og NMSK-tilskudd kan benyttes for å gjennomføre ungskogpleie i dag. Skogeierforbundet mener at ungskogpleie er et tiltak som bør få høy prioritet ved fordeling av tilskuddsmidler. Videre foreslås det at økte avsetninger til skogfond kan være et virkemiddel for å få flere til å gjennomføre ungskogpleie. Våre tanker om dette er summert opp tidligere i innspillet.

Tynning

På samme måte som hos ungskogpleie, vil tynning medføre reduksjon i volumproduksjon i en periode. Samtidig kan det gi økt vekst og kvalitet hos gjenstående trær. Tynning kan gi økt risiko for stormskader og råteangrep, og denne risikoen bør avveies der tynning vurderes gjennomført. Dersom tynning ikke gjennomføres, vil man uansett oppleve et tap i volumproduksjon gjennom selvtynning. Om dette virket i stedet tas ut av skogen gjennom tynning, kan virket benyttes til å erstatte fossile ressurser og dermed redusere utslipp i andre sektorer. I Klimakur 2030 er den totale klimaeffekten av tiltaket ikke utredet nærmere. Skogeierforbundet anbefaler at dette gjøres før tynning fremmes som et klimatiltak.

Nitrogengjødsling av skog

Nitrogengjødsling er et tiltak som gir umiddelbar effekt på karbonopptaket i skog. Tiltaket ble utredet i 2014, hvor man vurderte at 50 000-100 000 dekar kunne gjødsles årlig. Siden 2016 har det blitt gitt et klimatilskudd til gjødsling av skog, noe som har medført at 230 000 dekar skog har blitt gjødslet, men gjødslingsarealet falt noe i 2018, sannsynligvis fordi man nådde taket for gjødsling innenfor hensynssonen. I og med at tiltaket gir umiddelbar effekt på opptaket i skog, er det viktig at det årlige potensialet realiseres. Klimatilskuddet har hatt en avgjørende effekt for aktiviteten, og Skogeierforbundet oppfordrer at dette videreføres. Fra 2019 til 2020 ble imidlertid bevilgningsnivået til klimatiltakene i statsbudsjettet redusert med 10 millioner. Dersom potensialet i klimatiltakene skal realiseres, oppfordrer Skogeierforbundet til å

opprettholde og styrke bevilgningene fremover. Videre bør det vurderes om det er mulig å øke gjødslingsarealet innenfor gjeldende regelverk for hensynssonen.

Gjødsling med treaske på torvmark

Gjødslingen med treaske i skog kan gjennomføres med bakgrunn i to forskjellige formål: 1. for å tilbakeføre næringsstoffer til skogarealer hvor man tar ut en stor del av biomassen, for eksempel ved uttak av tømmer og GROT, og 2. for å øke skogproduksjonen på skogsmark der det er mangel på næringsstoffer som fosfor og kalium, noe det gjerne er på torvmark. Askegjødsling av torvmark har størst potensiale for økt tilvekst i skog. Forskning viser at tilføring av 0,3 tonn aske per daa kan øke skogproduksjonen her med 0,2-0,6 kubikkmeter per dekar årlig, som ofte vil innebære en dobling av tilveksten. Effekten er langvarig, 20-40 år. Miljødirektoratet mfl. har tidligere vurdert at 0,8-2,3 millioner dekar kan være aktuelle for slik gjødsling¹. Å gjødsle med aske i skog er ikke regulert i Norge i dag og er derfor ikke tillatt. Landbruks- og matdepartementet er i prosess med å utarbeide en forskrift som regulerer dette. Askegjødsling er derimot tillatt i flere av våre naboland. I Sverige tilbakeføres årlig ca. 50 000 tonn treaske til skogen. I tillegg til økt opptak i skog, viser forskning at askegjødsling kan føre til økt omdanning i jorda, noe som medfører økte utslipp av CO₂. Samtidig vil tilførsel av aske øke pH-en, noe som reduserer utslipp av klimagassene metan og lystgass fra jord.

Totalt sett er tiltaket vurdert til å ha positiv effekt på klimaet (Miljødirektoratet mfl. 2014), men utslippsreduksjonspotensialet er ikke nærmere utredet i Klimakur 2030. I Sverige benyttes askegjødsling på arealer hvor det tas ut GROT. Økt uttak av GROT er aktuelt også i Norge, og vurdert som et eget klimatiltak i Klimakur 2030. Dette øker aktualiteten til askegjødsling i Norge. Skogeierforbundet oppfordrer til at det jobbes for å sikre at man får på plass et regelverk som gjør at en vi kan utnytte denne ressursen fra et sirkulærøkonomisk ståsted, samt utnytte mulighetene for økt opptak i skog. Fra å være et avfallsprodukt bør treaske bli et gjødslingsprodukt.

Optimalt hogsttidspunkt

I Klimakur 2030 har man vurdert klimaeffekten ved å unngå for tidlig hogst, det vil si å beholde all skog til en gitt minstealder for hogst. I følge Klimakur 2030, blir hoveddelen av hogstene som gjennomføres avvirket før de når hogstklasse V, og 5 prosent avvirkes før de når sen hogstklasse IV. Ved å la skogen stå til den når hogstklasse V, vil man ifølge Klimakur 2030 kunne øke det årlige karbonopptaket i skogen med om lag 1 millioner tonn CO₂. Skogeierforbundet vil minne om at dersom all skog skal stå til den når hogstklasse V, vil det årlige avvirkningsnivået reduseres, noe som medfører mindre biomasse til å erstatte fossile ressurser.

Hva som oppfattes som økonomisk riktig hogsttidspunkt, er avhengig av avkastningskravet til skogeieren. For mange inntreffer økonomisk optimalt hogsttidspunkt før skogen når hogstklasse V. I tillegg er det viktig å ha muligheten for å tilpasse hogsttidspunkt ut fra risiko for råte og vindfall i bestandet.

¹ Rapport M174 – 2014 «Målrettet gjødsling av skog som klimatiltak – Egnede arealer og miljøkriterier»

I Klimakur 2030 foreslås bruk av forskriftsfestet minstealder for hogst som et virkemiddel for å unngå tidlig hogst. Skogeierforbundet er imot dette, da dette er noe skognæringen selv har tatt ansvar for gjennom å innføre krav til minstealder for hogst i Norsk PEFC Skogstandard. Å forskriftsfeste en minstealder for hogst er derfor ikke nødvendig, og ville også medføre behov for en rekke dispensasjonsbestemmelser, slik det er diskutert i rapporten.

Råtebekjempelse og andre risikobegrensende tiltak

Angrep fra råtesopp gjør at sagtømmerdimensjoner ikke lenger holder sagtømmerkvalitet, og dermed ikke kan benyttes i langlevende treprodukter med høy klimanytte. Videre fører angrep av råte til lavere opptak i skogen, som følge av nedbryting av biomasse og utslipp av CO₂. Angrep fra råtesopp er et stort problem i dag, og som kan bli økende i fremtiden med varmere temperaturer. Som omtalt i Klimakur 2030, var oppimot 500 000 m³ av tømmeret med sagtømmerdimensjoner i hogsten i 2018 angrepet av rotkjuke, og kunne derfor ikke brukes som sagtømmer. Råtebekjempelse er derfor et viktig klimatiltak og det er bra at det er satt fokus på dette i Klimakur 2030.

Råte spres ofte gjennom at soppen etablerer seg på ferske stubbesnitt etter tynning eller hogst og sprer seg videre til friske trær gjennom rotkontakt. Stubbebehandling er et effektivt virkemiddel for å hindre spredning. Skogeierforbundet anbefaler i dag stubbebehandling i alle grantynninger som gjennomføres når temperaturen er over 5 grader. Stubbebehandling medfører imidlertid en betydelig merkostnad for skogeier, og det er heller ikke alle hogstentreprenører som har utstyr for å påføre behandlingen på maskinene sine. Merkostnaden medfører ofte at skogeier ikke etterspør behandlingen, og entreprenører ser derfor ikke grunnlaget for investering i utstyr. Dette kan tyde på at det er manglende kunnskap om behandlingen, eller om de økonomiske ordningene knyttet til den.

I dag kan både skogfond med skattefordel og NMSK-tilskudd benyttes for å finansiere stubbebehandling, men det prioriteres ikke midler til dette i særlig grad i dag. Skogeierforbundet mener dette er uheldig, da vi anser råtebekjempelse som et svært viktig tiltak i skogbruket, både med tanke på fremtidig virkestilgang og klimanytte. Skogeierforbundet oppfordrer derfor til at det øremerkes midler til råtebekjempelse gjennom et eget klimatilskudd, på lik linje som for gjødsling av skog og tettere planting. I tillegg bør det legges vekt på å gi tydelig informasjon om råteforebygging- og bekjempelse og at dette kan dekkes av skogfond.

Klimaendringene kan gi økt risiko for skader på skogen, som stormskader, skogbrann og insektskader. Slike skader kan føre til utslipp fra skogen, og redusere kvaliteten på tømmeret. Å forebygge skader på skogen er derfor viktige klimatiltak, og Skogeierforbundet mener det er bra at det er satt fokus på dette i Klimakur 2030. Å sørge for god skoghelse er viktig for å forebygge skader. I den sammenheng er tiltak som fører til en robust og stabil skog, som blant annet ungskogpleie og råtebekjempelse, viktig. Skogeierforbundet mener derfor det er spesielt viktig å fokusere på disse tiltakene.

Utnyttelse av hogstavfall

Hogstavfall, eller GROT, utgjør en betydelig råstoffkilde som i liten grad er benyttet i dag. Selv om et økt uttak av GROT isolert sett vil gi et lavere opptak i skog- og arealbrukssektoren på kort sikt, kan uttak av mer fornybart virke gi utslippsreduksjoner i andre sektorer. Mange av konverteringstiltakene utredet i Klimakur 2030 er nettopp basert på rester fra skogbruket, og uten økt uttak av GROT vil det være krevende å kunne gjennomføre disse tiltakene.

Uttak av GROT er imidlertid ikke lønnsomt i dag, på grunn av manglende betalingsvilje, verdikjede og nødvendig infrastruktur. Som diskutert i Klimakur 2030, vil uttak av GROT kunne påvirke næringsinnholdet i jorda, noe som igjen kan påvirke produksjonsevnen i skogen på sikt. Det er derfor ikke realistisk å se for seg at skogeierne vil tilby dette virket med mindre det betales for det. Videre bør uttaket skje på en måte hvor man sørger at man kun tar ut en begrenset mengde GROT og at de mest næringsrike delene (nålene og bladene) blir liggende igjen i skogen. Uttak bør også kombineres med gjødsling med nitrogen og/eller aske, og det bør derfor jobbes for å sikre at man får på plass et regelverk som tillater askegjødsling.

Som nevnt i Klimakur 2030, må det brukes økonomiske virkemidler for å få i gang uttaket av GROT. I perioden 2009-2013 ble det gitt tilskudd til uttak av energivirke fra skogen gjennom energiflisordningen. Ordningen fungerte etter intensjonen og flere aktører tok den raskt i bruk, noe som medførte et uttak av GROT på 0,15 millioner fastkubikkmeter. Da tilskuddsordningen ble avviklet i 2013, ble imidlertid store hauger med GROT liggende igjen ved veikant fordi det ikke lenger var lønnsomt å hente det ut. Dette understreker betydningen av stabile rammevilkår, der tilskuddsordninger opprettholdes over tid.

GROT er et plasskrevende råstoff, og for å gjøre transporten av virket rasjonell, bør virket flises opp ved veikant. Dette krever imidlertid egnede lunningsplasser, slik at fliskuttingen ikke demmer opp for øvrig transport. Som nevnt i Klimakur 2030, er lønnsomheten ved uttak av GROT følsomt for transportavstander. Et velfungerende skogsbilveinett og god infrastruktur for øvrig er derfor nødvendig for å etablere en verdikjede knyttet til GROT.

Avskoging

I Klimakur 2030 oppgis det at omdisponering av skog til annen arealbruk medfører et årlig utslipp på vel 2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Det oppgis videre at denne avskogingen kan føre til at Norge kan komme til å måtte bokføre et utslipp fra skog- og arealbrukssektoren i perioden frem til 2030.

I Miljødirektoratets rapport fra 2018, «Analyse av størrelse, årsaker til og reduksjonsmuligheter for avskoging i Norge», oppgis det at utbygging av skogsbilveier og traktorveier står for 13 prosent av den totale avskogingen i Norge. Norge har altså valgt å definere slike veier som avskoging, i motsetning til en del andre land i Europa. Dette er uheldig av flere grunner. For det første gir det uheldige virkninger for bokføring av utslipp i skog- og arealbrukssektoren. For det andre bør ikke avskoging til dette formålet likestilles med avskoging til andre formål, da arealet ikke omdisponeres fra

skog til en annen arealkategori. Som nevnt, gjør utbygging av skogsbilveier og traktorveier det enklere å drive et mer effektivt, klimavennlig og økonomisk skogbruk. I tillegg vil arealet rundt slike veier fortsatt til en viss grad utnyttes til skogproduksjon, da både røtter og trekroner kan vokse inn under eller over veibanen.

I Klimakur 2030 diskuteres noen mulige tiltak for å redusere konsekvensene av avskoging, men tiltakene er ikke utredet nærmere. Dette er uheldig, ettersom bokføring av utslipp i skog- og arealbrukssektoren som følge av avskoging kan gi negative konsekvenser for resten av sektoren.

Et av tiltakene som er diskutert, er å stille krav om å hensynta de mest karbonrike arealene ved tildeling av støtte til å bygge landbruksveier. Selv om Skogeierforbundet er enig i at hensyn til karbonrike arealer bør inngå i planleggingen av plasseringen av landbruksveier, er det viktig å merke seg at det nettopp er i de mest produktive skogområdene at behovet og nytten av slike veier er størst. Innenfor et gitt område, bør man likevel søke å legge veitraséen til de minst produktive arealene, så langt dette er mulig.

Selv om avskoging bør unngås, vil det være vanskelig å oppnå betydelige reduksjoner i avskogingen i Norge, da det vil være behov for omdisponering av arealer til andre formål også i fremtiden. I situasjoner hvor avskoging er uunngåelig, bør det i større grad legges vekt på hvilke skogarealer man velger å omdisponere, da det er stor forskjell i karbonbinding og -lagring i ulike typer skog. Avskoging av arealer med høy produksjonsevne bør unngås. Det er viktig å sette økt fokus på dette i arealplanlegging på ulike nivåer.

Skogeierforbundet vil peke på at det er størrelsen og stabiliteten av karbonlagrene på lang sikt som er avgjørende for å begrense den globale oppvarmingen. Hvis man ved avskoging av et areal sørger for å påskoge et areal med lik produksjonsevne et annet sted, vil man ikke redusere karbonlageret på lang sikt. Potensialet for økt påskoging og andre tiltak for å øke karbonopptaket er langt større enn mulighetene for å redusere avskogingen. Skogeierforbundet mener at man bør se nærmere på hvordan skogplanting og andre skogbrukstiltak kan brukes som virkemidler for å redusere konsekvensene av avskoging. I den sammenheng mener vi at Norge bør ha et mål om å påskoge minst like store arealer som avskoges hvert år, slik at skogarealet opprettholdes over tid. Det bør videre stilles krav til at utbyggere må sørge for påskoging av tilsvarende arealer som bygges ned.

Karbon i treprodukter

Karbonlagring i treprodukter er en del av skog- og arealbrukssektoren. Her rapporteres årlig endring i karbonlageret i treprodukter (sagtømmer, trebaserte produkter og papp/papir) produsert i Norge. Slik bokføringsreglene er bygd opp, gir de insentiver til innenlands produksjon av treprodukter. Innenlands foredling av treprodukter kan bidra positivt gjennom økt verdiproduksjon, flere arbeidsplasser og tilgang på klimavennlige produkter som kan brukes til å redusere utslipp i andre sektorer.

Å øke karbonlagringen i treprodukter kan videre bidra til økt opptak i skog- og arealbrukssektoren. Skogeierforbundet mener derfor det er uheldig at man i Klimakur 2030 ikke har utredet tiltak for å øke opptaket i denne kategorien nærmere. Statlige insentiver for investering i innenlands videreforedling, samt krav til bruk av klimavennlige treprodukter i offentlige anskaffelser, er virkemidler som kan bidra til å øke opptaket i denne kategorien på sikt, slik regelverket er bygget opp i dag. Skogeierforbundet mener imidlertid at Norge bør ta en lederrolle i arbeidet med å endre bokføringsreglene slik at karbonlagring i langvarige produkter i Norge (eks. bygg) telles med, selv om produktene ikke er produsert i Norge.

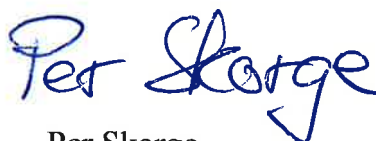
Avslutning

Klimakur 2030 er en grundig rapport som gir et godt kunnskapsgrunnlag på veien mot å nå norske utslippsforpliktelser. Rapporten viser at norsk skog og bruk av biomasse spiller en sentral rolle for å få til dette. Norges Skogeierforbund venter at dette følges opp med en konkret strategi for satsing på skog- og biomassetiltak i den varslede stortingsmeldingen.

Selv om rapporten gir et godt kunnskapsgrunnlag for hvordan vi skal nå norske utslippsforpliktelser, ønsker Skogeierforbundet å påpeke at klimautfordringen er et globalt problem, og at man også må se på tiltak som ikke gir direkte effekt i det norske utslippsregnskapet, dersom de globale klimamålene skal nås.

Med hilsen

NORGES SKOGEIERFORBUND

Per Skorge
Administrerende direktør

Ida Aarø
Rådgiver